

Úvodem

Občasník (neperiodický časopis) blogu [Občanská neposlušnost](#) jsem se rozhodl vydávat z jednoho prostého důvodu. Jsou témata, jejichž obsáhlost a složitost je nevhodná pro obvyklé články. Samotný článek by pak vypadal jako slohová práce a čtenář by se v něm nejspíše už v polovině ztratil nebo by na konci nevěděl, o čem byla řeč na začátku.

Kdežto občasník umožňuje jiné členění textu a vůbec u něj nevadí, když se zabývá jen jedním tématem, které, ač může být obsáhlé, je stále v této formě přehledné a lehce pochopitelné.

První číslo bylo vydáno dne 22. února 2013 a zatím poslední sedmé 28. ledna 2014. K číslům tři, čtyři a pět byly vydány též dvě přílohy.

Všechna vydaná čísla včetně příloh jsou nyní součástí této publikace, kterou čtenářům a příznivcům (ale i těm ostatním) přináším.

Přeji vám poučné čtení.

Občanská neposlušnost

„veřejný, nenásilný a uvědomělý politický čin proti zákonu,
uskutečněný obvykle se záměrem dosáhnout změny tohoto zákona
nebo politiky vlády“

John Rawls

Občasník číslo 1

(vydán 22. února 2013 – téma obnovitelné zdroje)

Příspěvek na obnovitelné zdroje

Platí ho každý odběratel elektřiny. A nazývá se „cena na krytí nákladů spojených s podporou elektřiny z obnovitelných zdrojů, vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla a z druhotných zdrojů“. V roce 2009 platil každý odběratel elektrické energie tento příspěvek na obnovitelné zdroje ve výši 62 Kč za každou odebranou MWh. V roce letošním to už je 705 Kč za každou odebranou MWh.

Vývoj výše příspěvku na obnovitelné zdroje (ceny jsou včetně DPH):

2008 – 48,5 Kč

2009 – 62 Kč

2010 – 199,6 Kč

2011 – 444 Kč

2012 – 503 Kč

2013 – 705 Kč

Tímto a dalšími dotacemi od státu je vyrovnáván rozdíl mezi vysokou výkupní cenou a cenou, za kterou je poté elektřina odběratelům prodávána. Výši příspěvku a výkupní ceny stanovuje cenovým rozhodnutím Energetický regulační úřad (ERÚ) a za stanovenou výkupní cenu musí každý distributor nakupovat. Realita je však poněkud zajímavější než strohá fakta.

Myšlenka obnovitelných zdrojů

Chtěli jsme být ekologičtí a byla to zajímavá myšlenka. Získávat elektřinu ze zdrojů, které tu jsou stále a omezit ty čoudivé uhelné a potencionálně radioaktivní jaderné. Jako každá myšlenka (nebo téměř každá), byla i tato brutálně zneužita vidinou rychlého a bezpracného zisku. Zlatokopecské nadšení politiků a podnikatelů nás přivedlo do situace, kdy platíme za něco, co si nikdo z nás neobjednal. Prý kryjeme náklady spojené s výrobou této elektřiny, ale ve skutečnosti firmám a jednotlivcům, kteří využívají nesmyslných zákonů, zvyšujeme zisk. Jak jinak to nazvat než nemorální a ostudné.

V neposlední řadě je dobré také připomenout fanatismus některých ekologů, kteří již přemýšlejí o tom, že by zcela nebo téměř zcela bylo možné nahradit stávající elektrárny těmi ekologickými. Jak ale uvedu níže, ne všechno, co se tváří jako ekologické, je skutečně ekologické.

Je to ekologické?

Využití obnovitelných zdrojů má své nesporné výhody. Nicméně nesmíme zapomínat i na nevýhody o kterých se moc nemluví.

Jako příklad zde uvedu dva zdroje – větrné a sluneční elektrárny, které jsou jasným příkladem nesmyslnosti tvrzení o ekologičnosti těchto zdrojů.

Větrné elektrárny jsou vysoké sloupy, na nichž je umístěna turbína, která převádí energii větru na energii mechanickou. Ta je poté prostřednictvím generátoru zdrojem elektrické energie. Tvrdí se, že vliv větrné elektrárny na okolí je minimální. Opak je však pravdou. Nejen, že ohrožují ptactvo, vydávají hluk a působí ve volné krajině nevzhledně, mají také jednu hodně nepříjemnou vlastnost (zejména pokud se jedná o rozsáhlejší větrný park). Jsou příčinou vzniku tzv. tepelných ostrovů a mají nezanedbatelný vliv na rozložení hladin teplého a studeného vzduchu v atmosféře. To má vliv na formování oblačnosti a atmosférické proudění, což výrazně ovlivňuje (především negativně) klimatické podmínky v lokalitě.

Sluneční elektrárny (FVE) vyrábí elektřinu několika způsoby (přímá nebo nepřímá přeměna) a nejznámější jsou fotovoltaické články, které vyrábějí elektřinu díky fotonům (světlu), které na ně dopadá a uvolňuje v nich tak elektrony. Tyto fotovoltaické články jsou z jedné strany obohaceny atomy trojmocného prvku (např. bóru) a z druhé strany atomy pětimocného prvku (např. arzenu). Jejich masová výroba především v zemích s levnou pracovní silou a minimálním důrazem na kvalitu (např. Čína) představuje neuvěřitelnou ekologickou zátěž. Až doslouží, stane se z nich nebezpečný odpad, jehož likvidaci nikdo stále neřeší. Dokonce se nedávno poslanec za ODS Tomáš Úlehla pokusil do novely zákona o odpadech propašovat změnu, díky níž by, v případě schválení, zbavil současné provozovatele FVE povinnosti zajisti ekologickou recyklaci solárních panelů.

Také připomínám, že solární nebo větrné parky (včetně i pěstování např. řepky jako paliva (biomasy) zabírají zemědělskou půdu a snižují produkci plodin, které pak musíme dovážet.

Výkupní vs. prodejní cena

Většina současný provozovatelů FVE uvedla své elektrárny do provozu v době největšího boomu v letech 2009 a 2010. Dle Cenového rozhodnutí ERÚ (ERV 8/2012) výkupní cena byla:

2009 – 13964/13862 Kč/MWh (u zeleného bonusu 13414/12932 Kč/MWh)

2010 – 13005/12903 Kč/MWh (u zeleného bonusu 12455/11973 Kč/MWh)

Nejvyšší výkupní cena byla v období 1. 1. 2006 – 31. 12. 2007 15260 Kč/MWh (u zeleného bonusu 14330 Kč/MWh). FVE uvedené do provozu před 21. 12. 2005 měly výkupní ceny obdobné jako FVE uvedené do provozu v roce 2011, od něhož postupně začínají klesat.

Cena silové elektřiny prodávaná domácnostem u běžné jednotarifní sazby D02d u největšího dodavatele ČEZ činila:

2009 – 2147 Kč/MWh

2010 – 1780 Kč/MWh

Je dobré také poznamenat, že u žádného jiného typu výroby (biomasa, vítr, apod.) nebyl nikdy takovýto rozdíl výkupních cen a vše tak působí dojmem účelového navýšení z důvodu znásobení zisků majitelů velkých FVE parků.

Audity

6. února tohoto roku vydal ERÚ tiskové prohlášení, v němž uvedl, zpracované audity „Proces nastavení výkupních cen fotovoltaické energie“ a „Prověrka smluv mezi ERÚ a třetími subjekty“, zadané předsedkyní úřadu Alenou Vitáskovou krátce po jejím nástupu do funkce na podzim 2011, poukázaly na možné pochybení některých bývalých pracovníků ERÚ.

Výkupní ceny byly nadsazené a nad rámec zákona. Stejným způsobem byla zpracována i legislativa. Znamená to, že příslušní úředníci vlády a pracovníci ERÚ z největší pravděpodobností úmyslně nastavili takové podmínky, aby na výrobě elektřiny z FVE zainteresované osoby nemorálně vydělávali. Netransparentní stanovování cen se mělo dít v letech 2005 až 2011.